

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Број: 01-02-03-13-394/22
Р: 08-06; 013-06/22

ИЗВЈЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА
Одјељења за комуналне послове
за период од 1. јануара до 31. децембра 2021. године

Брчко, јула 2022. године

САДРЖАЈ

<u>НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ</u>	3
<u>2. УВОД</u>	9
<u>3. ОПШТИ ДИО</u>	9
<u>4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ</u>	10
<u>5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ</u>	11
<u>6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ</u>	13
<u>6.1. Руководство и систем интерних контрола</u>	13
<u>6.2. Усклађеност са законским прописима</u>	15
<u>6.3. План и реализација планом предвиђених задатака</u>	15
<u>6.4. Планирање и извршење текућих издатака</u>	16
<u>6.4.1. Издаци за материјал и услуге</u>	18
<u>6.4.2. Капиталне донације појединцима, непрофитним организацијама и јавним предузећима</u>	21
<u>6.5. Буџет капиталних потреба</u>	21
<u>6.6. Евиденција сталних средстава</u>	23
<u>6.7. Попис средстава, потраживања и обавеза</u>	24
<u>6.8. Јавне набавке</u>	26
<u>7. КОМЕНТАР</u>	27
<u>8. ПРИЛОЗИ</u>	28

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ
Н/Р шефу Одјељења

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Предмет ревизије

Извршили смо ревизију финансијског пословања Одјељења за комуналне послове Владе Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Одјељење) за период од 1. јануара до 31. децембра 2021. године, те ревизију усклађености пословања с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност руководства

Руководство је одговорно за финансијско пословање Одјељења и усклађеност пословања с важећим законским и другим прописима, програмом рада и одобреним позицијама буџета. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за спречавање и откривање материјално значајних грешака у финансијском пословању као и примјереност понашања ревидираног Одјељења над средствима и имовином која му је дата на управљање.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијском пословању на основу извршене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 18/18 – пречишћени текст) примјенљивим оквиром ISSAI ревизијских стандарда („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 31/18) и Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијско пословање не садржи материјално значајне грешке, те да је пословање усклађено с важећим законским и другим релевантним прописима. Ревизија укључује спровођење поступака ради прибављања ревизорских доказа о усклађености финансијског пословања са законским и другим релевантним прописима, одобреним и извршеним позицијама буџета и извршавање послова из своје надлежности. Избор поступака је заснован на ревизорској процјени, укључујући процјену ризика настанка материјално значајних грешака у финансијском пословању.

Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за презентацију финансијског пословања, ради осмишљавања ревизорских поступака који су одговарајући у датим околностима и задовољавају стандарде ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизорско мишљење.

Основ за изражавање мишљења с резервом:

- Издаци за уговоре о посебним пословима реализовани су у износу од 56.689,68 КМ. Одјељење нема успостављену објективизовану процедуру и критеријуме који би обезбиједили спровођење начела транспарентности у поступку избора извршилаца. Установили смо недосљедну примјену одредаба Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу дужине трајања ангажовања лица, недосљедну примјену Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених, недефинисању обавезе обвезника уплате доприноса за осигурање од повреде на раду и професионалног обољења, као и несачињавању извјештаја о закљученим уговорима у прописаном року. (Детаљније у тачки 6.4.1 Извјештаја.)
- Инвестиције у току (зграде, објекти водовода, канализације, канализационе мреже, бунари, водоводне мреже, трафостанице, објекти депонија за смеће), на дан 31. 12. 2021. године, исказане су у износу од 20.310.538,08 КМ, од којих се 18.105.333,19 КМ односи на претходне године док је 2.205.204,89 КМ износ евидентиран у току 2021. године. Одјељење није обавјештавало Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталних средстава за употребу, како би се стална средства у припреми, у складу са одредбама става 1 члана 19 Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у Брчко дистрикту БиХ, прекњижила на стална средства у употреби, те отпочео обрачун амортизације (детаљније у тачки 6.6 Извјештаја).
- Недовољна ефикасност у реализацији буџета капиталних потреба од 25,41%, настала као резултат недостатака у припреми и планирању капиталних пројеката, односно недефинисаним процедурама координације између Одјељења и институција приликом планирања, спровођења поступака јавне набавке и реализације капиталних пројеката саобраћајне инфраструктуре. (Детаљније у тачки 6.5 Извјештаја.)
- Попис имовине, обавеза и потраживања на дан 31. 12. 2021. године није извршен на начин и у роковима прописаним Упутством о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза. Није усаглашено књиговодствено и стварно стање сталних средстава у складу са Споразумом између Брчко дистрикта БиХ и ЈП „Комунално Брчко“, није дефинисан статус и евидентирање средстава предатих ЈП „Комунално Брчко“, и није провјерена могућност наплате сумњивих и спорних потраживања исказаних у износу од 19.573.596,44КМ. (Детаљније у тачки 6.7 Извјештаја.)

Мишљење с резервом

По нашем мишљењу, осим могућих ефеката напомена датих у претходном пасусу, финансијско пословање Одјељења у току 2021. године, у материјално значајним аспектима било је усклађено с важећом законском регулативом.

Замјеници главног ревизора
Амра Илић, дипл. ек.

Мр сц. Саво Грујић, дипл. ек.

Главни ревизор

Мр сц. Селма Шадић, дипл. ек.
По овлашћ. број: 01-13-262/22 од
3. јуна 2022. год.

РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Извршеном ревизијом финансијског пословања Одјељења за 2021. годину констатовали смо одређени број пропуста и неправилности, а ради отклањања истих, дали смо сљедеће препоруке:

Потребно је да Одјељење интензивира активности на имплементацији препорука датих у извјештајима о обављеној ревизији финансијског пословања.

Потребно је, ради ефикаснијег пословања, успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Одјељења.

Потребно је, у сарадњи са ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ и осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, интензивирати активности на добијању дозвола за управљање отпадом и пуштања у рад мобилне спалионице за спаљивање отпада анималног поријекла и животињских лешева, како је то прописано одредбама Закона о управљању отпадом.

Потребно је интензивирати активности на реализацији програмских задатака дефинисаних Програмом рада Одјељења.

Потребно је да Одјељење досљедно поштује одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину, у дијелу ефикасног располагања одобреним буџетским средствима.

Потребно је, приликом израде буџета, придржавати се горњих граница расхода Одјељења предвиђених ДОБ-ом, у складу са одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да Одјељење, приликом сачињавања Извјештаја о реализацији буџета, досљедно примијени одредбе Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у дијелу образлагања одступања остварених од планираних расхода и издатака на нивоу главне групе економске класификације и мјера које ће се предузети на отклањању одступања у наредном периоду.

Потребно је интензивирати активности на успостави адекватне евиденције и контроле утрошка електричне енергије.

Потребно је ангажовање лица ради обављања посебних послова вршити у складу са одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу трајања ангажовања.

Потребно је, приликом ангажовања лица за обављање посебних послова, досљедно поштовати Правилник о раду, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених са адекватним образложењем и доказивањем изузетних околности.

Потребно је приликом закључивања уговора, у оквиру висине накнаде, одредити обвезника уплате доприноса за осигурање од повреде на раду и професионалног обољења и обезбиједити њено извршење.

Потребно је у складу са одредбама Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе, сачинити Извјештај о закљученим уговорима, уговореним пословима, утрошеним средствима, као и резултатима спроведене анализе и оцјене ефикасности и ефективности обављених послова, те исти у прописаном року доставити Влади Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да се Одјељење придржава одредаба Одлуке о начину и утрошку средстава за репрезентацију и поклоне у тијелима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу документовања трошкова репрезентације.

Потребно је да Одјељење благовремено предузима и спроводи активности неопходне за реализацију капиталних грантова, како би се исти реализовали у оквиру планираног периода, с циљем омогућавања анализе остварених резултата.

Потребно је да Одјељење, у сарадњи са осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, предложи измјену прописа везаних за процес предлагања и усвајања капиталних пројеката, ради ефикасније реализације капиталног буџета.

Потребно је, у сарадњи са осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, дефинисати процедуре координације између одјељења и институција приликом планирања, спровођења поступака јавне набавке и реализације капиталних пројеката саобраћајне инфраструктуре.

Потребно је обезбиједити неопходне услове за реализацију капиталних пројеката како би се обезбиједиле претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину.

Потребно је благовремено предузети неопходне активности на отпочињању одобрених грађевинских радова у складу са одредбама Закона о просторном планирању и грађењу, у дијелу периода важења одобрења за грађење.

Потребно је да Одјељење правовремено обавјештава Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације, у складу са одредбама Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је, приликом окончања поступка стицања сталног средства, утврдити његову укупну вриједност или вриједност појединих функционалних или економских цјелина и истом додијелити назив у складу с његовом функционалном суштином. Уколико се ради о накнадним улагањима на постојећим сталним средствима потребно је, у складу с МРС-ЈС 17, утврдити вриједност дијела средства који је накнадним улагањима замијењен (набавна вриједност и исправка вриједности), како би се исти искњижио из вриједности сталног средства, с циљем фер приказивања нове вриједности средства.

Потребно је, извјештај о извршеном попису средстава и извора средстава, доставити Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.

Потребно је, иницирати усаглашавање књиговодственог и стварног стања сталних средстава у складу са Споразумом између Брчко дистрикта БиХ и ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ од 23. фебруара 2009. године.

Потребно је, у сарадњи са ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, дефинисати статус и евидентирање средстава предатих ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, којима Предузеће не управља нити их користи.

Потребно је, приликом обављања годишњег пописа, досљедно примјењивати одредбе Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обухватања пописом свих средстава (инвестиција у припреми или у току), процјене наплативости потраживања, односно реалности доспијећа обавеза.

Потребно је благовремено планирати и покретати поступке јавних набавки радова, ради реализације програмских задатака Одјељења.

Потребно је вршити ажурирање плана набавки у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, у дијелу усклађивања плана набавки са усвојеним буџетом Одјељења.

НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ ОБАВЉЕНЕ РЕВИЗИЈЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ОДЈЕЉЕЊА ЗА КОМУНАЛНЕ ПОСЛОВЕ ВЛАДЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ ЗА 2021. ГОДИНУ

2. УВОД

Обавили смо ревизију финансијског пословања Одјељења за 2021. годину на основу овлашћења датих Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ, другим релевантним прописима и на основу Годишњег плана ревизије. Ревизија је обављена примјеном адекватних метода ревизије и примјењивим стандардима ревизије.

3. ОПШТИ ДИО

Унутрашња организација и дјелокруг рада утврђени су Организационим планом Одјељења за комуналне послове који је донесен 9. новембра 2016. и 3. септембра 2018. године.

За ефикасно извршење послова из надлежности Одјељења организују се сљедећи организациони дијелови:

- Пододјељење за развој стратегије комуналних услуга;
- Пододјељење за капиталне инвестиције.

Утврђене су сљедеће надлежности организационих дијелова Одјељења:

а) Пододјељење за развој стратегије комуналних услуга:

- врши израду нацрта стратегије за управљање и снабдијевање Брчко дистрикта БиХ електричном енергијом, водом и гасом и стратегије за управљање чврстим отпадом и отпадним водама;
- организује јавну расправу и стручну расправу о нацрту стратегија у комуналној области;
- израђује стратегију развоја услуга у комуналној дјелатности;
- врши промоцију стратегије, едукацију заинтересованих с циљем упознавања са стратешким циљевима;
- израђује акциони план имплементације програма и пројеката у комуналној области;
- врши надзор и извјештава шефа Одјељења о спровођењу политике пружања комуналних услуга;
- спроводи процес унапређивања и модернизације уличне расвјете;
- припрема нацрте закона и подзаконске акте шефу;
- издаје одобрења и сагласности из своје надлежности;
- испитује тржиште комуналних услуга, прати и анализира политику цијена у комуналној области;
- припрема социоекономску анализу у области комуналних услуга.

b) Пододјељење за капиталне инвестиције:

- анализира стање инфраструктуре по врстама, локацији и степену развијености;
- предлаже мјере за унапређивање развоја комуналне инфраструктуре;
- предлаже увођење савремених материјала у комуналној инфраструктури;
- врши анализу потреба пословног окружења за развој и унапређивање комуналне инфраструктуре;
- припрема предлог програма и плана реализације капиталних инвестиција;
- реализује планове и програме инвестиционих активности у Брчко дистрикту БиХ;
- учествује у израдама студија изводљивости инфраструктурних пројеката у области комуналне инфраструктуре;
- припрема нацрте законских и подзаконских аката из своје надлежности;
- организује надзор над реализацијом инвестиционих пројеката;
- испитује тржиште у области комуналних услуга ради развоја комуналне инфраструктуре.

Организационим планом Одјељења предвиђена је двадесет једна (21) позиција, а на дан 31. 12. 2021. године у Одјељењу је било деветнаест (19) запослених. Одјељење је смјештено у згради Владе, Булевар мира број 1, Брчко.

4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је финансијско пословање Одјељења за 2021. годину, то јест стварно извршење издатака – расхода текућег буџета и буџета капиталних потреба, као и усклађеност пословања с важећим законским и другим релевантним прописима.

Циљ ревизије финансијског пословања Одјељења је да омогући ревизору да на основу прикупљених доказа изрази мишљење о томе да ли је финансијско пословање обављено у складу са законским важећим прописима, као и примјереног понашања руководиоца Одјељења над средствима и имовином Брчко дистрикта БиХ. Поред тога, ревизија је планирана и извршена са циљем прибављања реалног основа за оцјену да ли су предузете све мјере за намјенско трошење буџетских средстава за сврхе за које је дато овлашћење доношењем буџета, те давања препорука за даљи рад с посебним нагласком на што ефикаснију заштиту јавне имовине и економично трошење јавних средстава путем јачања интерних контрола.

Обим ревизије је утврђен интерним планским документима ревизије.

С обзиром да се ревизија обавља испитивањима на бази узорака и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ извршила је ревизију финансијског пословања Одјељења за 2020. годину и доставила коначан Извјештај број: 01-02-03-316/21 од 27. јула 2021. године, у којем су наведене утврђене неправилности и дате одговарајуће препоруке за њихово отклањање.

Одјељење је сачинило Акциони план за отклањање недостатака по ревизорском извјештају за период 1. јануар – 31. децембар 2020. године, број: 13-001769/21 од 5. августа 2021. године (у даљем тексту: Акциони план), а исти је достављен Канцеларији за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ 9. августа 2021. године.

Освртом на препоруке дате у извјештајима о обављеним ревизијама за претходне године, те увидом у предузете активности, утврдили смо сљедеће:

- **Имплементиране препоруке односе се на:**
 - благовремено покретање процедуре израде документације неопходне за реализацију средстава за капиталне грантове предузећима.

- **Дјелимично реализоване препоруке**
 - поштовање Закључка Скупштине, број: 01-02-927/20 од 17. јуна 2020. године у дијелу прегледа, евидентирања и снимања јавне расвјете на територији Брчко дистрикта БиХ с циљем утврђивања нелегалне потрошње електричне енергије;
 - интензивирање активности на успостави адекватне евиденције и контроле утрошка електричне енергије;
 - предузимање активности на имплементацији препорука датих у извјештајима о обављеној ревизији финансијског пословања претходних година и
 - успостављање система интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Одјељења.

- **Нереализоване препоруке:**
 - прилагођавање садржаја уговора о посебним пословима одредбама Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе у дијелу навођења стручне спреме ангажованог лица;
 - сачињавање извјештаја о реализацији буџета у складу са одредбама Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у Брчко дистрикту БиХ;
 - ангажовање лица ради обављања посебних послова у складу са одредбама Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе у дијелу утврђивања накнаде за обављање посебних послова, те образложења изузетне потребе и обезбјеђења сагласности Владе за ангажовање више од 10% лица у односу на број запослених у Одјељењу;
 - ангажовање лица ради обављања посебних послова у складу са одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу периода ангажовања лица;
 - трошење средстава репрезентације, уз поштовање Одлуке о начину утрошка за репрезентацију и поклоне у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу

документовања радње поводом које настаје трошак за репрезентацију у објектима ван зграде Владе Брчко дистрикта БиХ и

- усаглашавање књиговодственог са стварним стањем сталних средстава.
- **Одјељење није реализовало препоруке по извјештајима о обављеној ревизији за претходне три године, а односе се на следеће:**
 - интензивирање активности на реализацији програмских задатака који су предвиђени Планом и програмом рада;
 - потребу да Одјељење, ради побољшања ефикасности реализације буџета капиталних потреба, предложи минимум услова неопходних за њихово кандидовање, а након усвајања буџета да доношењем оперативних планова са утврђеним активностима, носиоцима и роковима створи услове неопходне за економичну реализацију одобрених капиталних пројеката у оквиру прописаних рокова;
 - креирање јединственог обрасца потврде – записника о извршеним радовима који би садржавао све значајне елементе потписаних уговора ради наглашавања одговорности Одјељења за њихову досљедну реализацију, као и повећање транспарентности и економичности контроле од стране свих других учесника у реализацији капиталних пројеката Одјељења;
 - у сарадњи са осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, предложити измјену прописа у вези са ефикаснијом реализацијом капиталних пројеката и побољшањем процеса предлагања и кандидовања, како би Влада исте упутила Скупштини у даљу процедуру у складу са Закључком Скупштине Брчко дистрикта БиХ од 14. фебруара 2018. године;
 - правовремено обавјештавање Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације у складу са одредбама Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ;
 - правовремено окончање и достављање Централној пописној комисији извјештаја о извршеном попису средстава и извора средстава, у складу са одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза и
 - досљедно примјењивање одредбе Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обухватања пописом свих средстава (инвестиција у припреми или у току), процјене наплативости потраживања, односно реалности доспијећа обавеза, приликом обављања годишњег пописа.

Потребно је да Одјељење интензивира активности на имплементацији препорука датих у извјештајима о обављеној ревизији финансијског пословања.

6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

6.1. Руководство и систем интерних контрола

Ради остварења програмских циљева рада, као и економичног, ефикасног и ефективног трошења јавних средстава неопходно је имати успостављен функционалан систем интерних контрола, који је одговорност менаџмента. Фактор који највише утиче на функционалност истих је повољно контролно окружење које првенствено долази до изражаја кроз организациону структуру, начин руковођења, преношење овлашћења, вредновање резултата рада, систем награђивања и поштовање постојећих законских и осталих прописа.

Одјељење је усвојило следеће подзаконске акте: Правилник о интерној контроли Одјељења за комуналне послове Владе Брчко дистрикта БиХ, Правилник о поклонима и рекламном материјалу, Правилник о начину читања, обрачуна, фактурисања и плаћања испоручене електричне енергије за јавну расвјету, Правилник о правилима понашања службеника и намјештеника, Правилник о интерним процедурама и поступцима у реализацији пројеката, изградње, реконструкције и одржавања водоводних, одводних и електроенергетских објеката, Правилник о интерној контроли коришћења возила, коришћења погонског горива и одржавања возила.

Након спроведене ревизије финансијског пословања за 2021. годину утврдили смо да систем интерних контрола није функционисао у дијелу:

- интензивирања активности на добијању дозвола за управљање отпадом и пуштања у рад мобилне спалионице за спаљивање отпада анималног поријекла и животињских лешева, како је то прописано одредбама Закона о управљању отпадом;
- благовременог и континуираног предузимања активности на реализацији програмских задатака који су предвиђени Планом и програмом рада;
- досљедног поштовања одредаба Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину, у дијелу ефикасног располагања одобреним буџетским средствима;
- придржавања горњих граница расхода Одјељења предвиђених ДОБ-ом, у складу са одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ у дијелу израде буџета;
- досљедне примјене одредаба Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у дијелу образлагања одступања остварених од планираних расхода и издатака на нивоу главне групе економске класификације и мјера које ће се предузети на отклањању одступања у наредном периоду;
- интензивирања активности на успостави адекватне евиденције и контроле утрошка електричне енергије;
- ангажовања лица ради обављања посебних послова у складу са одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу трајања ангажовања;
- досљедног поштовања Правилника о раду, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених са адекватним образложењем и доказивањем изузетних околности;
- одређивања обвезника уплате доприноса за осигурање од повреде на раду и професионалног обољења;
- сачињавања извјештаја о закљученим уговорима, уговореним пословима, утрошеним средствима, као и резултатима спроведене анализе и оцјене ефикасности и

ефективности обављених послова, те достављања истог у прописаном року Влади Брчко дистрикта БиХ;

- придржавања одредаба Одлуке о начину и утрошку средстава за репрезентацију и поклоне у тијелима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу документовања трошкова репрезентације;
- благовременог предузимања и спровођења активности неопходних за реализацију капиталних грантова, како би се исти реализовали у оквиру планираног периода, с циљем омогућавања анализе остварених резултата;
- предлагања измјене прописа везаних за процес самог предлагања и усвајања капиталних пројеката;
- дефинисања процедуре координације између Одјељења и институција приликом планирања, спровођења поступака јавне набавке и реализације капиталних пројеката саобраћајне инфраструктуре;
- обезбјеђења услова неопходних за реализацију капиталних пројеката како би се обезбиједиле претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину;
- благовременог предузимања неопходних активности на отпочињању одобрених грађевинских радова у складу са одредбама Закона о просторном планирању и грађењу, у дијелу периода важења одобрења за грађење;
- правовременог обавјештавања Дирекције за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације у складу са одредбама Правилника о евиденцији сталних средстава, ситног инвентара и материјала за буџетске кориснике у Брчко дистрикту БиХ;
- утврђивања укупне вриједности или вриједности појединих функционалних или економских цјелина сталног средства и додјељивања назива истог у складу с његовом функционалном суштином;
- достављања извјештаја о извршеном попису средстава и извора средстава, Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза;
- иницирања усаглашавања књиговодственог и стварног стања сталних средстава у складу са Споразумом између Брчко дистрикта БиХ и ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ од 23. фебруара 2009. године;
- дефинисања статуса и евидентирања средстава предатих ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, којима Предузеће не управља, нити их користи;
- досљедне примјене одредаба Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обухватања свих средстава (инвестиција у припреми или у току), процјене наплативости потраживања, односно реалности доспијећа обавеза;
- благовременог планирања и покретања поступка јавних набавки радова, ради реализације програмских задатака Одјељења и
- ажурирања плана набавки у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, у дијелу усклађивања истог са усвојеним буџетом Одјељења.

Потребно је, ради ефикаснијег пословања, успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикасном остваривању циљева Одјељења.

6.2. Усклађеност са законским прописима

Одредбама члана 16 Закона о управљању отпадом прописано је да се дозвола за управљање отпадом, везано за спаљивање отпада, издаје на период од десет година. Чланом 11 Закона послови управљања отпадом дати су у надлежност Одјељења.

ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ је, на основу средстава капиталног гранта Одјељења за 2018. годину, спровело поступак набавке мобилне спалионице за спаљивање отпада анималног поријекла и животињских лешева. Уговор о набавци мобилне спалионице закључен је 18. јануара 2019. године на износ од 350.913,00 КМ, те је иста набављена 18. јануара 2019. године. Гарантни период, одобрен од стране добављача, износио је годину дана те је одавно истекао. Опрема, пошто није добила потребну дозволу, још увијек није стављена у употребу, а проблем отпада анималног поријекла и животињских лешева није ријешен.

До краја 2021. године, набављена мобилна спалионица за спаљивање отпада анималног поријекла и животињских лешева, још увијек није добила потребну дозволу за управљање отпадом везану за спаљивање отпада, како је предвиђено одредбама члана 16 Закона о управљању отпадом.

Потребно је, у сарадњи са ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ и осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, интензивирати активности на добијању дозвола за управљање отпадом и пуштања у рад мобилне спалионице за спаљивање отпада анималног поријекла и животињских лешева, како је то прописано одредбама Закона о управљању отпадом.

6.3. План и реализација планом предвиђених задатака

Одредбама члана 28 Пословника о раду Владе Брчко дистрикта БиХ је прописано да Влада доноси програм рада најкасније до 1. децембра текуће године, за наредну годину. С обзиром да се Програм рада Владе Брчко дистрикта БиХ доноси на основу годишњих програма рада одјељења, неопходно је и програме рада одјељења донијети до 1. децембра текуће године, за наредну годину.

Ревизијом смо утврдили да је Одјељење Програм рада за 2021. годину, донијело и доставило секретаријату Владе, градоначелнику и главном координатору Владе, у прописаном року.

Програмом рада за 2021. годину Одјељење је дефинисало укупно девет (9) циљева дјеловања како слиједи:

- 1) унапређивање и побољшање општих комуналних услуга на простору Брчко дистрикта БиХ – реализација пројеката капиталног буџета за 2019, 2020. и 2021. годину за које буде прибављено одобрење за грађење и за које буду проведене процедуре јавних набавки;
- 2) израдити и усвојити нови закон о електричној енергији, закон о обновљивим изворима енергије, закон о енергетској ефикасности и закон о управљању отпадом Брчко дистрикта БиХ;
- 3) израда идејних и главних пројеката као основних техничких предуслова за спровођење даљих административних процедура и реализацију радова на терену;
- 4) наставак реализације пројекта ГТЦ Плазуље–Поточари трасом заобилазнице, израда Анекса главног пројекта;

- 5) наставак реализације пројекта енергетски ефикасне, контролисане и управљиве јавне расвјете у Брчко дистрикту БиХ;
- 6) наставак рјешавања проблема збрињавања чврстог отпада, рад на пројекту за отварање центра за управљање отпадом постојеће депоније и санација постојеће депоније;
- 7) наставак рјешавања проблема водоснабдијевања МЗ Рашљани – израда идејног и главног пројекта новог техничког рјешења базираног на изворишту Каменашевац;
- 8) наставак активности везане за легализацију бесправно изграђених електроенергетских објеката;
- 9) унапређивање и побољшање елементарних услова рада Одјељења у дјелокругу његових надлежности.

Ревизијом смо утврдили да Одјељење није благовремено и континуирано предузимало активности на реализацији постављених циљева, односно програмских задатака из своје надлежности предвиђене Планом рада за 2021. годину, који се односе на:

- израду и усвајање новог закона о обновљивим изворима енергије, закона о енергетској ефикасности и закона о управљању отпадом Брчко дистрикта БиХ;
- наставак рјешавања проблема збрињавања чврстог отпада, рад на пројекту за отварање центра за управљање отпадом постојеће депоније и санација постојеће депоније;
- активности везане за рад комисије за легализацију бесправно изграђених електроенергетских објеката.

Потребно је интензивирати активности на реализацији програмских задатака дефинисаних Програмом рада Одјељења.

6.4. Планирање и извршење текућих издатака

Текући буџет Одјељења за 2021. годину одобрен је у износу од **4.282.516,52 КМ**, а извршен у износу од **3.667.413,92 КМ** или **85,64%** одобреног буџета (табела број 1 у прилогу Извјештаја).

Из наведене табеле видљиво је да на нивоу Одјељења није било прекорачења код извршења појединих позиција у односу на одобрене позиције буџета. Низак ниво остварења у односу на буџетом планирана средства може се констатовати код сљедећих издатака: издаци за изнајмљивање имовине, опреме и нематеријалне имовине 0,00%, за комуникацију и комуналне услуге 1,61%, за путне трошкове 14,75%, издатака за материјал и ситан инвентар 19,43%, за текуће одржавање 37,62%, за осигурање, банкарске услуге и услуге платног промета 40,19%, за накнаде трошкова запослених 49,23%, услуге превоза и горива 56,94%, за уговорене и друге услуге 65,58% и за текуће одржавање 85,63%.

Низак проценат реализације наведених издатака указују на нереално планирање буџета с једне стране, односно неизвршавање програмских задатака с друге стране. Одобрена средства у износу од 615.102,60 КМ остала су неутрошена и нису ослобођена и дата на располагање ребалансом буџета за потребе других буџетских корисника, што није у складу са одредбама члана 77 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и члана 15 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину, ради ефикасног располагања одобреним буџетским средствима.

Потребно је да Одјељење досљедно поштује одредбе Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину, у дијелу ефикасног располагања одобреним буџетским средствима.

Одредбама члана 41 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ прописано је да је износ горњих граница расхода сваког појединачног буџетског корисника за наредну фискалну годину предвиђен ДОБ-ом.

Докуменат оквирног буџета (ДОБ) Брчко дистрикта БиХ за период 2021–2023. година усвојен је од стране Владе Брчко дистрикта БиХ на 139. ванредној сједници 11. јануара 2021. године, те је као горња граница расхода за 2021. годину Скупштине на позицији издаци за материјал, ситан инвентар и услуге предвиђен износ од 2.404.010,00 КМ и на позицији бруто плате и доприноси послодавца 756.332,00 КМ.

Ревизијом смо утврдили да је првобитним буџетом Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину (од 31. марта 2021. године) Одјељење на позицијама издаци за материјал, ситан инвентар и услуге планирало износ од 3.900.982,00 КМ односно 34,67% више од износа предвиђеног ДОБ-ом, на позицији текући трансфери, грантови и други текући расходи износ од 2.040.000,00 КМ односно 62,27% више од износа предвиђеног ДОБ-ом и на позицији за путне трошкове 38,11%, износ од 759.359,52,00 КМ односно 0,40% више од износа предвиђеног ДОБ-ом. Прекорачења износа горњих граница предвиђених ДОБ-ом Брчко дистрикта БиХ за период 2021–2023. година није у складу са одредбама члана 41 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је, приликом израде буџета, придржавати се горњих граница расхода Одјељења предвиђених ДОБ-ом, у складу са одредбама Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ.

Одредбама члана 80 Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању утврђена је обавеза буџетских корисника да доставе Дирекцији за финансије извјештај о извршењу буџета са образложењем и посебним освртом на одступања остварених од планираних расхода и издатака на нивоу главне групе економске класификације и мјера које ће се предузети на отклањању одступања у наредном периоду.

Уочили смо, као и у ранијем периоду, да образложење извршења буџета Одјељења не садржи образложења и посебан осврт на одступања остварених од планираних расхода и издатака на нивоу свих главних група економске класификације и мјера које ће се предузети на отклањању одступања у наредном периоду

Потребно је да Одјељење, приликом сачињавања Извјештаја о реализацији буџета, досљедно примијени одредбе Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у дијелу образлагања одступања остварених од планираних расхода и издатака на нивоу главне групе економске класификације и мјера које ће се предузети на отклањању одступања у наредном периоду.

6.4.1. Издаци за материјал и услуге

Издаци за материјал и услуге одобрени су у износу од 3.151.982,00 КМ, а реализовани у износу од 2.555.893,50 КМ или 81,09% одобреног буџета за ове намјене те је 596.088,50 КМ остало нереализовано.

Издаци за енергију одобрени су у износу од 2.355.000,00 КМ, а реализовани су у износу од 2.195.187,75 КМ или 93,21% плана, а односе се на утрошену електричну енергију за јавну расвјету.

Прегледом документације смо утврдили да су за септембар установљена одступања у потрошњи електричне енергије у достављеним рачунима у односу на у стварну потрошњу, што указује на чињеницу да Одјељење, као и у претходним годинама, није успоставило системску евиденцију потребних (пројектом утврђеним) и стварно уграђених расвјетних тијела по количини и врсти, с обзиром да је значајан дио расвјете, по наводима одговорних лица, изведен без комплетне пројектне документације, што отежава ефективну контролу значајних рачуна за електричну енергију, у дијелу неопходних утрошака електричне енергије.

Потребно је интензивирати активности на успостави адекватне евиденције и контроле утрошка електричне енергије.

Издаци за комуналне услуге одобрени су у износу од 316.000,00 КМ, а реализовани у износу од 5.080,52 КМ или 1,61% одобреног буџета за ове намјене. Ниска реализација буџета је због нереализације пројекта затварања постојеће депоније чврстог отпада и услуге одвоза смећа, те због тога што до краја 2021. године нису обезбијеђени сви услови за привремено постављање мобилне претоварне станице на локацији постојеће несанитарне депоније.

Издаци за текуће одржавање одобрени су у износу од 312.000,00 КМ, а реализовани у износу од 267.170,41 КМ или 85,63% одобреног буџета и односе се на издатке за услуге одржавања нисконапонске мреже и уличне расвјете, на основу Уговора о пружању услуга, број: 13-003258/20 од 23. марта 2021. године са ЈП "Комунално Брчко" д. о. о.

За извршене радове на одржавању јавне расвјете ЈП "Комунално Брчко" д. о. о. достављало је Одјељењу збирни рачун, спецификацију урађених радова за сваки мјесец те радне листове, радне налоге, требовања и извод из центра за пријаву кварова уличне расвјете.

Преглед пристиглих рачуна обављао се увидом у радне листове и спецификацију урађених радова, те поређењем са подацима из центра за пријаву кварова уличне расвјете. Извршени радови из радних листова за посматрани мјесец се уносе у припремљене табеле у Excel-у: "Реализација одржавања ЈР 2021" и „Одржавање ЈР 2021. по улицама Брчко дистрикт“, и то уношењем у Sheet-ове „мјесец 2021“ за посматрани мјесец.

Јединичне цијене за извршене радове и износ за плаћање из спецификације урађених радова и укупна вриједност се упоређују са достављеним рачуном. У раније наведене документе су унесени подаци са достављених радних листова и дневних извјештаја о конкретним урађеним поправцима на појединим локацијама за сваки радни дан. Осим

провјере достављене документације вршена је и провјера урађених радова на поправкама на систему јавне расвјете на терену, и то тако да су провјеравани радови на које се из било којег разлога (нпр. пријава грађана) сумња да је квар отклоњен, а да је наведен у рачуну и спецификацији.

Издаци за уговорене услуге одобрени су у износу од 110.982,00 КМ, а реализовани у износу од 72.783,94 КМ, или 65,58% плана.

Одредбама члана 46а Закона о измјенама и допунама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ прописано је да ангажовање лица ради обављања посебних послова може трајати најдуже до једне године, те да се ангажовање врши закључивањем уговора о посебним пословима.

Ревизијом смо утврдили да је у 2021. години за обављање посебних послова извршено ангажовање десет (10) лица. Код три (3) лица ангажовање ради обављања посебних послова траје преко једне године, што није у складу са одредбама члана 46а Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је ангажовање лица ради обављања посебних послова вршити у складу са одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу трајања ангажовања.

Одредбама члана 13 става 5 Правилника о раду је утврђено да се у току календарске године не може ангажовати више од 10% лица, у односу на број запослених, у том органу јавне управе.

Ставом 6 истог члана Правилника, дефинисано је да се на образложени предлог, у изузетним случајевима, може одобрити ангажовање више од 10% лица у односу на број запослених у том органу јавне управе.

Одјељење није доказало изузетне околности и без адекватног образложења извршено је ангажовање четири (4) лица за обављање посебних послова, који у односу на укупан број запослених у Одјељењу, премашује наведено ограничење.

Потребно је, приликом ангажовања лица за обављање посебних послова, досљедно поштовати Правилник о раду, у дијелу максималног броја ангажованих лица у односу на број запослених са адекватним образложењем и доказивањем изузетних околности.

Одредбама члана 14 Правилника о раду утврђена је обавеза органа јавне управе да о закљученим уговорима о обављању посебних послова обавијести Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, што има за посљедицу привремено брисање ангажованих лица из евиденције незапослених лица и губитак здравственог осигурања.

Закљученим уговорима није дефинисан обвезник уплате доприноса за осигурање од повреде на раду и професионалног обољења, тако да ангажована лица у току рада нису покривена здравственим осигурањем. Због могућег настанка повреда на раду и професионалних обољења у датим околностима, могу се очекивати одштетни захтјеви који вишеструко премашују износе уплаћених доприноса настале примјеном прописане основице и стопе за обављање ових послова.

Потребно је приликом закључивања уговора, у оквиру висине накнаде, одредити обвезника уплате доприноса за осигурање од повреде на раду и професионалног обољења и обезбиједити њено извршење.

Одредбама члана 13а) тачке (5) Правилника о раду регулисано је, да је руководилац органа јавне управе дужан најкасније до 15. јануара наредне године, извршити анализу, као и оцјену ефикасности и ефективности обављених послова по основу закључених уговора. Одредбама истог члана Правилника о раду у тачки (6) дефинисано је да Извјештај о закљученим уговорима, уговореним пословима, утрошеним средствима, као и резултатима проведене анализе и оцјене ефикасности и ефективности обављених послова, руководилац органа јавне управе доставља Влади Брчко дистрикта БиХ.

У поступку ревизије утврдили смо да Одјељење није успоставило систем праћења и контроле обављања посебних послова по извршиоцима и уговореним пословима, те није сачинило анализу и оцјену квалитета и количине обављених уговорених посебних послова појединачно за свако ангажовано лице. Извјештај који је Одјељење сачинило није утемељен адекватним документовањем оцјене рада извршилаца, у смислу оцјене ефикасности и ефективности обављања уговорених послова рада, те оправданости оваквог начина ангажовања.

Ревизијом смо утврдили да Одјељење није у прописаном року сачинило Извјештај о извршној анализи и оцјени ефикасности и ефективности обављених посебних послова по закљученим уговорима у 2021. години, што није у складу са одредбама члана 13а) тачака (5) и (6) Правилника о раду.

Потребно је у складу са одредбама Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе, сачинити Извјештај о закљученим уговорима, уговореним пословима, утрошеним средствима, као и резултатима проведене анализе и оцјене ефикасности и ефективности обављених послова, те исти у прописаном року доставити Влади Брчко дистрикта БиХ.

У оквиру уговорених услуга, у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2021. године реализовани су издаци за услуге репрезентације у износу од 5.540,99 КМ.

Одредбама члана 4 Одлуке о начину утрошка средстава за репрезентацију и поклоне у тијелима јавне управе Брчко дистрикта БиХ од 8. јула 2013. године је прописано да, обавезна исправа којом се врши документовање чињеница о кориснику је спецификација трошкова и кратак опис радње поводом које настаје трошак за репрезентацију.

Ревизијом смо утврдили да уз дио рачуна нису приложене спецификације трошкова које би документовале кориснике и кратак опис радње поводом које настаје трошак репрезентације, како је то прописано чланом 4 Одлуке о начину утрошка средстава за репрезентацију и поклоне у тијелима јавне управе Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да се Одјељење придржава одредаба Одлуке о начину и утрошку средстава за репрезентацију и поклоне у тијелима јавне управе Брчко дистрикта БиХ, у дијелу документовања трошкова репрезентације.

6.4.2. Капиталне донације појединцима, непрофитним организацијама и јавним предузећима

Капиталне донације појединцима, непрофитним организацијама и јавним предузећима, одобрене су у износу од 373.700,00 КМ, и реализоване у истом износу или 100,00% одобрених средстава.

Наведена средства се односе на капиталне грантове јавном предузећу – ЈП „Комунално Брчко“ која су одобрена амандманима на буџет за 2021. годину за рјешавање водоснабдијевања у МЗ Скакава Горња у износу од 273.700,00 КМ и за набавку новогодишњих украса у износу од 100.000,00 КМ.

Одјељење је 2. септембра 2021. године дало предлог Програма утрошка средстава за рјешавање водоснабдијевања у МЗ Скакава Горња, а Влада Брчко дистрикта БиХ 20. октобра 2021. године исти усвојила, док је 1. октобра 2021. године дало предлог Програма утрошка средстава за набавку новогодишњих украса а Влада Брчко дистрикта БиХ 20. октобра 2021. године исти усвојила. Средства по одобреним програмима пребачена су на жиро рачун ЈП Комунално Брчко д. о. о. Брчко дистрикт БиХ тек 10. новембра 2021. године.

Одобрена средства по наведеним програмима у 2021. години су планирана Финансијским планом ЈП Комунално Брчко д. о. о. Брчко дистрикт БиХ за 2021. годину, али у току 2021. године није било реализације наведених средстава.

Вишегодишња пракса кашњења са предлагањем капиталних програма и реализација финансијским плановима одобрених средстава, у наредним годинама а не у периоду за који је одобрен, умањује ефикасност у остварењу планираних циљева, те онемогућава правовремену анализу остварених резултата.

Потребно је да Одјељење благовремено предузима и спроводи активности неопходне за реализацију капиталних грантова, како би се исти реализовали у оквиру планираног периода, с циљем омогућавања анализе остварених резултата.

6.5. Буџет капиталних потреба

Капитални буџет Одјељења у периоду 2019–2021. година, одобрен је у износу од 18.217.984,51 КМ, а са 31. децембром 2021. године реализован у износу од 4.628.989,80 КМ или 25,41%, што је показатељ неефикасног управљања капиталним буџетом. Скупштина Брчко дистрикта БиХ је 17. новембра 2021. године донијела Одлуку о измјенама буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину којим је капитални буџет Одјељења смањен за 4.397.298,13 КМ који се односе на 172 пројекта углавном из 2019. године.

Капиталним буџетом Одјељења од 2019. до 2021. године увршћено је најмање шест (6) пројеката у износу од 78.000,00 КМ који се обнављају, пошто средства нису утрошена у претходном трогодишњем периоду. Унутар обновљених пројеката налази се најмање пет (5) пројеката, у износу од 76.000,00 КМ који се обнављају више пута.

На основу Закључка Скупштине Брчко дистрикта БиХ од 14. фебруара 2018. године, Одлуком градоначелника је именовано Координационо тијело за праћење и анализу

реализације капиталних пројеката (чланови: представници Одјељења за јавне послове, Одјељења за комуналне послове, Одјељења за просторно планирање и имовинско-правне послове, Одјељења за јавни регистар и Канцеларије за управљање јавном имовином). Наведено тијело је сачинило Информацију о реализацији капиталних пројеката, од њиховог предлагања, праћења извршења, па до коначне реализације, са сљедећим закључцима:

- Процедуре за предлагања и усвајања пројеката нису дефинисане, те долази до предлагања и усвајања великог број капиталних пројеката **за које, прије предлагања, нису обезбијеђени услови да се наведени пројекти и реализују**, па се значајан број пројеката обнавља јер нису реализовани у предвиђеном року.
- Капитални пројекти изградње и реконструкције саобраћајне и комуналне инфраструктуре уско су повезане, те приликом изградње и реконструкције саобраћајне инфраструктуре потребно је изградити или реконструисати и комуналну инфраструктуру. У процесу планирања буџета за инфраструктурне пројекте, спровођења поступка јавне набавке радова као и извођења радова није дефинисана процедура координације између надлежних одјељења и институција, тако да Одјељење независно планира буџет, спроводи поступак јавне набавке радова и изводи радове на изградњи или реконструкцији комуналне инфраструктуре, док Одјељење за јавне послове независно планира буџет, спроводи поступак јавне набавке радова и изводи радове на изградњи или реконструкцији саобраћајне инфраструктуре.

У поступку ревизије, утврдили смо да Координационо тијело није предложило измјену постојећих прописа којим би биле дефинисане процедуре предлагања и усвајања капиталних пројеката ради ефикасније реализације, као и процедуре координације између одјељења и институција приликом планирања буџета за инфраструктурне пројекте, спровођења поступка јавне набавке, као и извођења радова на изградњи или реконструкцији саобраћајне инфраструктуре.

Капитални пројекти су дефинисани по организационом коду (шифри буџетског корисника), економском коду (под којим се књиже), називу капиталног пројекта и износу који је одобрен за наведени пројекат.

Ревизијом смо утврдили да у истој години постоје капитални пројекти под истим називом што отежава праћење и контролу реализације капиталних пројеката.

Чланом 15 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину прописано је да су буџетски корисници одговорни, између осталог и за ефикасност у располагању средствима која су им одобрена буџетом. Процент нереализованог трогодишњег капиталног буџета од 74,59% указује на неефикасно коришћење и непотребно задржавање буџетских средстава за капиталне пројекте.

Потребно је да Одјељење, у сарадњи са осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, предложи измјену прописа везаних за процес предлагања и усвајања капиталних пројеката, ради ефикасније реализације капиталног буџета.

Потребно је, у сарадњи са осталим одјељењима Владе Брчко дистрикта БиХ, дефинисати процедуре координације између одјељења и институција

приликом планирања, спровођења поступака јавне набавке и реализације капиталних пројеката саобраћајне инфраструктуре.

Потребно је обезбиједити неопходне услове за реализацију капиталних пројеката како би се обезбиједиле претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину.

Одредбама члана 108 Закона о просторном планирању и грађењу је прописано да одобрење за грађење престаје важити ако се са радовима за коју је одобрење издато не започне у року од једне године од дана коначности одобрења за грађење.

Одјељење, прије отпочињања радова, подноси Одјељењу за јавну безбједност захтјев за издавање одобрења за грађење. Након добијеног одобрења, спроводи се поступак јавне набавке радова, те након закључења уговора отпочињу радови.

Ревизијом смо утврдили да одређени број рјешења о одобрењу грађења, услед неблаговременог покретања поступака набавке радова, престане важити, због неотпочињања радова у прописаном периоду.

Потребно је благовремено предузети неопходне активности на отпочињању одобрених грађевинских радова у складу са одредбама Закона о просторном планирању и грађењу, у дијелу периода важења одобрења за грађење.

6.6. Евиденција сталних средстава

Инвестиције у току (зграде, објекти водовода, канализације, канализационе мреже, бунари, водоводне мреже, трафостанице, објекти депонија за смеће), на дан 31. 12. 2021. године, исказане су у износу од 20.310.538,08 КМ, од којих се 18.105.333,19 КМ односи на претходне године док је 2.205.204,89 КМ износ евидентиран у току 2021. године.

Одредбама члана 19 става 1 Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту Правилник) прописано је да је буџетски корисник обавезан да обавијести Дирекцију за финансије о тачном датуму стављања сталног средства у употребу, како би се стална средства у припреми прекњижила на стална средства у употреби, те отпочео обрачун амортизације.

Ревизијом смо утврдили да током 2021. године са поменутог економског кода, није вршено прекњижавање инвестиција у току (средстава у припреми) на средства у употреби, односно није вршено стављање у употребу реализованих инвестиција, а самим тиме није омогућен ни обрачун амортизације, што није у складу са одредбама члана 19 Правилника.

Наведена констатација утиче на фер презентацију Биланса стања Брчко дистрикта БиХ, у дијелу прецењивања сталних средстава и извора средстава, за износ амортизације који није обрачунат на вриједност сталних средстава претходних година, а иста нису прекњижена са економског кода средства у припреми (инвестиције у току) на средства у употреби.

Потребно је да Одјељење правовремено обавјештава Дирекцију за финансије Брчко дистрикта БиХ о тачном датуму расположивости сталног средства за употребу, како би се исто прекњижило као средство у употреби и отпочео обрачун амортизације, у складу са одредбама Правилника о рачуноводству и финансијском извјештавању у Брчко дистрикту БиХ.

У поступку ревизије такође смо утврдили, да листе сталних средстава не садрже стална средства по укупној вриједности – трошку стицања, него се исказују према ситуацијама – фактурама набавке (изградње). Додјељивање назива сталних средстава (дијелова сталних средстава) врши се преузимањем назива из уговора или фактура који не одражавају суштину средства, него посла који је уговорен и извршен (санација, изградња, замјена, реконструкција).

Накнадни радови се воде као посебно средство или увећавају вриједност одговарајуће сталне имовине без документовања промјене перформанси или вијека трајања реконструисаних средстава или искњижавања вриједности имовине која је наведеним радовима замијењена.

Потребно је, приликом окончања поступка стицања сталног средства, утврдити његову укупну вриједност или вриједност појединих функционалних или економских цјелина и истом додијелити назив у складу с његовом функционалном суштином. Уколико се ради о накнадним улагањима на постојећим сталним средствима потребно је, у складу с МРС-ЈС 17, утврдити вриједност дијела средства који је накнадним улагањима замијењен (набавна вриједност и исправка вриједности), како би се исти искњижио из вриједности сталног средства, с циљем фер приказивања нове вриједности средства.

6.7. Попис средстава, потраживања и обавеза

Одредбама члана 4 става 2 Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза регулисано је да је пописна комисија дужна да сачини извјештај о извршеном попису. Одредбама члана 7 под а) наведеног упутства, пописна комисија је дужна да извјештај о попису сталних средстава, ситног инвентара и залиха материјала достави Централној пописној комисији, најкасније до 15. јануара наредне године.

Шеф Одјељења је, 2. децембра 2021. године, донио Одлуку о именовању комисије Одјељења за комуналне послове за попис ствари, материјалних права, потраживања и обавеза на дан 31. 12. 2021. године.

Одредбама члана 2 наведене одлуке прописан је задатак комисије да стручно и одговорно, у складу са Упутством о раду пописних комисија, обављању пописа сталних средстава, потраживања и обавеза сачини план рада и изврши попис у Одјељењу, са стањем на дан 31. 12. 2021. године, те да извјештаје о извршеном попису достави Централној пописној комисији, најкасније до 15. јануара 2022. године.

Ревизијом смо утврдили да је пописна комисија сачинила Елаборат о извршеном попису средстава Одјељења за комуналне послове, те исти доставила Централној пописној комисији 11. фебруара 2022. године, што није у року који је прописан Одредбама члана 7 под а) Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.

Потребно је, Извјештај о извршеном попису средстава и извора средстава, доставити Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.

Споразумом између Брчко дистрикта БиХ и ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ од 23. фебруара 2009. године регулисана су власничка права над имовином која је неопходна за функционисање ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ.

Елаборатом о извршеном попису средстава Одјељења за комуналне послове обухваћено је и девет (9) ставки у укупном износу од 1.545.561,05 КМ чије прекњижавање није урађено по реализацији Споразума од 23. фебруара 2009. године, односно није уређен однос надлежности над наведеном имовином.

Увидом у Елаборат утврдили смо да је 137.937.566,50 КМ средстава дато на коришћење ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ. Унутар наведених средстава на коришћењу, педесет два (52) средства у вриједности од 2.497.015,59 КМ предата су али Предузеће истим не управља, нити их користи а евидентирана су главној књизи ванбилансних евиденција туђих средстава Предузећа.

Потребно је иницирати усаглашавање књиговодственог и стварног стања сталних средстава у складу са Споразумом између Брчко дистрикта БиХ и ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ од 23. фебруара 2009. године.

Потребно је, у сарадњи са ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, дефинисати статус и евидентирање средстава предатих ЈП „Комунално Брчко“ д. о. о. Брчко дистрикт БиХ, којима Предузеће не управља нити их користи.

Одредбама члана 2 става 2 тачке а) Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза прописано је, да су комисије дужне да провјере могућност наплате потраживања. Одредбама члана 2 става 1 тачке f), између осталог, прописана је обавеза пописне комисије да изврши попис краткорочних и дугорочних обавеза, а ставом 2 тачком b) наведеног упутства прописана је обавеза пописне комисије да провјери реалност доспијећа обавеза (застара).

На основу податка из аналитичке евиденције, извршен је попис сумњивих и спорних наплативих потраживања на дан 31. 12. 2021. године, те је утврђено како слиједи:

1. потраживања по основу комуналних услуга за период 1. јануар 2002 – 31. децембар 2007. године на дан 1. 1. 2021. године у износу од 19.711.523,48 КМ;
2. наплаћено у 2021. години у износу од 27.720,06 КМ;
3. искњижено по основу застаре током 2021. године у износу од 110.206,98 КМ;
4. салдо на дан 31. 12. 2021. године у износу од 19.573.596,44 КМ.

Утврдили смо да Одјељење није провјерило могућност наплате сумњивих и спорних потраживања исказаних у износу од 19.573.596,44 КМ, што није у складу са одредбама члана 2 тачке а) поменутог упутства. Такође смо утврдили да Одјељење није извршило попис средстава у припреми – инвестиција у току, дугорочних и краткорочних обавеза, те није провјерило реалност доспијећа обавеза.

Потребно је, приликом обављања годишњег пописа, досљедно примјењивати одредбе Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обухватања пописом свих средстава (инвестиција у припреми или у току), процјене наплативости потраживања, односно реалности доспијећа обавеза.

6.8. Јавне набавке

Планом јавних набавки Одјељења за 2021. годину планирано је спровођење 251. поступка јавне набавке у износу од 8.552.200,00 КМ од чега шест (6) поступака набавки робе у износу од 40.000,00 КМ, четрдесет осам (48) поступака набавки услуга у износу од 818.600,00 КМ и 197 поступака набавки радова у износу од 7.693.600,00 КМ. Отворени поступак је планиран у 242 поступка у износу од 8.253.100,00 КМ, преговарачки у једном (1) поступку у износу од 256.000,00 КМ, Анех II дио В у шест (6) поступака у износу од 30.100,00 КМ и конкурентски захтјев у два (2) поступка у износу од 13.000,00 КМ.

Одјељење је у 2021. години закључило уговора о јавним набавкама у износу од 1.686.490,62 КМ, по спроведеном отвореном поступку 40.000,00 КМ, по спроведеном преговарачком поступку 8.000,00 КМ, по конкурентском захтјеву 19.557,62 КМ а по основу изузећа од примјене Закона о јавним набавкама, Анех II дио В 1.776.762,98 КМ.

Као оквирни датум покретања педесет два (52) поступка јавне набавке радова у укупном износу од 729.950,00 КМ предвиђен је задњи квартал 2021. године, У ревидираном периоду је покренуто шест (6) поступака јавне набавке радова укупне процијењене вриједности 75.087,15 КМ, који нису окончани у 2021. години, док преосталих четрдесет шест (46) поступака у вриједности 654.862,85 КМ нису били отпочети.

Ревизијом смо утврдили да усљед сезонског карактера послова, те искуства из претходних година, када су због обимности поступци трајали неколико мјесеци, неокончање поступака је онемогућило реализацију програмских задатака Одјељења у 2021. години.

Потребно је благовремено планирати и покретати поступке јавних набавки радова, ради реализације програмских задатака Одјељења.

Одредбама члана 17 Закона о јавним набавкама прописано је да се план набавки усваја на основу буџета којим се обезбјеђују средства за финансирање пројеката. Скупштина Брчко дистрикта БиХ је 17. новембра 2021. године донијела Одлуку о измјенама буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину којим је капитални буџет Одјељења за 2019. и 2020. годину умањен за 4.397.298,13 КМ, односно средства обезбијеђена за реализацију 172 пројекта пребачена су за друге намјене.

Ревизијом смо утврдили да је дио пројеката, чија су средства пребачена за друге намјене Одлуком о измјенама буџета Брчко дистрикта БиХ за 2021. годину, остао позициониран у Плану јавних набавки Одјељења за 2021. годину иако су средства за финансирање наведених пројеката пребачена за друге намјене, што није у складу са одредбама члана 17 Закона о јавним набавкама.

Потребно је вршити ажурирање плана набавки у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, у дијелу усклађивања плана набавки са усвојеним буџетом Одјељења.

7. КОМЕНТАР

Одјељењу је уручен Нацрт извјештаја о ревизији финансијског пословања за 2021. годину, број: 01-02-03-13-332/22, на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од петнаест (15) дана, Одјељење се није изјаснило, те стога достављени нацрт представља коначан Извјештај.

Тим за ревизију

Амра Мехић, дипл. ек.

Милан Милашиновић, дипл. ек.

8. ПРИЛОЗИ

Структура планираних и остварених текућих издатака по позицијама 2021. године

Табела број 1

Екон. код	Назив економског кода	Планирани текући буџет за 2021. год. 2+3	Вирманизације и амандмани	Одобрени буџет за 2021. годину	Извршење текућег буџета за 2021. годину	Процент извршења у односу на план (6/5*100)
1	2	3	4	5	6	7
611000	Плате и накнаде запослених	763.692,39	-22.798,00	740.894,39	722.377,89	97,50
611100	Бруто плате	742.532,39	-14.798,00	727.734,39	715.899,49	98,37
611200	Накнаде трошкова запослених	21.160,00	-8.000,00	13.160,00	6.478,40	49,23
612100	Допринос на терет послодавца	16.827,13	-887,00	15.940,13	15.442,53	96,88
613000	Издаци за материјал и услуге	3.900.982,00	-749.000,00	3.151.982,00	2.555.893,50	81,09
613100	Путни трошкови	13.000,00	0,00	13.000,00	1.917,05	14,75
613200	Издаци за енергију	2.555.000,00	-200.000,00	2.355.000,00	2.195.187,75	93,21
613300	Издаци за комуналне услуге	816.000,00	-500.000,00	316.000,00	5.080,52	1,61
613400	Набавка материјала	27.000,00	0,00	27.000,00	5.247,02	19,43
613500	Издаци за услуге превоза и горива	11.000,00	-1.000,00	10.000,00	5.693,65	56,94
613600	Унајмљивање имовине и опреме	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00
613700	Издаци за текуће одржавање	410.000,00	-98.000,00	312.000,00	267.170,41	85,63
613800	Издаци осигур., банк. услуге и усл. платног промета	7.000,00	0,00	7.000,00	2.813,16	40,19
613900	Уговорене услуге	60.982,00	50.000,00	110.982,00	72.783,94	65,58
615200	Капитални трансфери и донације	0,00	373.700,00	373.700,00	373.700,00	100,00
	Укупан текући буџет	4.681.501,52	-398.985,00	4.282.516,52	3.667.413,92	85,64

Буџет капиталних потреба

Табела број 2

Год.	Планирани капитални буџет по годинама	Извршење капиталног буџета до 1. 1. 2021. г.	Извршење Капит. буџета у 2021. год.	Извршено на дан 31. 12. 2021. године (3+4)	Неуtroшена средстава на дан 31. 12. 2021. (2-5)	% извршења на дан 31. 12. 2021 (5/2 x 100)
1	2	3	4	5	6	7
2019.	2.000.616,50	1.245.819,30	724.946,56	1.970.765,86	29.850,64	98,51
2020.	8.712.930,10	377.685,27	2.045.796,96	2.423.482,23	6.289.447,87	27,81
2021.	7.504.437,91		234.741,71	234.741,71	7.269.696,20	3,13
Укупно	18.217.984,51	1.623.504,57	3.005.485,23	4.628.989,80	13.588.994,71	25,41